

Beleid met betrekking tot aanpassingen van lessen en lestijden voor leerlingen die behoren tot (potentiële) toptalenten op het gebied van sport en/of kunst/cultuur

Inleiding

De school krijgt regelmatig het verzoek verlof te verlenen aan leerplichtige kinderen die behoren tot de categorie (potentiële) toptalenten op het gebied van sport en/of kunst/cultuur. In veel gevallen gaat het dan om incidenteel verlof, bijvoorbeeld om deelname aan een masterclass mogelijk te maken of deel te kunnen nemen aan een belangrijke (kwalificatie)wedstrijd.

Bij incidenteel verlof heeft uitsluitend de directeur de bevoegdheid om dit verlof toe te kennen, voor een maximum van 10 schooldagen per jaar. Dit is geregeld in de Leerplichtwet 1969 die in 1994 is herzien. De directeur beoordeelt een verlofaanvraag dan als verlof in het kader van gewichtige omstandigheden, waarin het algemene onderwijsbelang wordt afgewogen tegen het persoonlijke belang van het kind. Uitgangspunt bij de beoordeling van verzoeken voor extra verlof op grond van gewichtige omstandigheden is dat dit verlof uitsluitend zal worden toegekend als hiermee een 'onredelijke of schadelijke situatie' wordt voorkomen. Bij de afweging van deze belangen zijn de persoonlijke omstandigheden van de betreffende leerling, waaronder de schoolontwikkeling en de verzuimgeschiedenis, belangrijke criteria.

De school ontvangt soms ook aanvragen voor structureel verlof gedurende een lange periode voor deze categorie leerlingen. Meestal betreft dit een verzoek om de leerling wekelijks op vaste tijden vroeger uit school te laten gaan om deelname aan training mogelijk te maken. De leerplichtwet kent geen artikelen waarop de school of de leerplichtambtenaar vrijstelling kan verlenen, maar de Wet op het Primair Onderwijs biedt wel mogelijkheden aan het bevoegd gezag om (onder voorwaarden) bepaalde vrijstelling van deelname aan bepaalde onderwijsactiviteiten te verlenen (WPO artikel 41).

Beleidsvrijheid scholen

Het bevoegd gezag van de school, vertegenwoordigd door de directeur, heeft de beleidsvrijheid om te bepalen of een leerling (op verzoek van de ouders) wordt vrijgesteld van bepaalde onderwijsactiviteiten en welke onderwijsactiviteiten daarvoor in de plaats komen. Hierbij geldt een aantal voorwaarden:

- Voor vrijgestelde onderwijsactiviteiten moet een andere onderwijsactiviteit in de plaats komen;
- De vrijgestelde leerling ontvangt eenzelfde aantal uren onderwijs als zijn klasgenoten;
- De vervangende onderwijsactiviteit moet worden begeleid door een leerkracht;
- Het deelnemen aan een wedstrijd of training geldt niet als onderwijsactiviteit;
- Het beleid moet goedgekeurd zijn door de oudergeleding van de MR en gepubliceerd zijn in de schoolgids.

Schoolbeleid

Binnen deze kaders van de reguliere onderwijswetgeving kan de school dus wel afspraken maken met ouders over vormen van vrijstelling van verplichte deelname aan bepaalde onderwijsactiviteiten, als deze tenminste worden gecompenseerd met andere onderwijsactiviteiten voor eenzelfde aantal uren. Om talentontwikkeling op topniveau ook buiten de school (en/of buiten de reguliere lestijden)

mogelijk te maken en vanuit de visie dat de verplichtingen vanuit de leerplichtwet niet zouden moeten leiden tot een beperking van brede ontwikkelkansen van toptalenten, zal de school (namens het bevoegd gezag vertegenwoordigd door de directeur) elk aannemelijk en onderbouwd verzoek vanuit ouders om in dit kader een aanpassing van de onderwijsactiviteiten te realiseren, serieus in overweging nemen. De school stelt als voorwaarde dat de onderbouwing ten minste bestaat uit een schriftelijke verklaring vanuit de betreffende (sport)club of (koepel)organisatie waarin wordt bevestigd dat er inderdaad sprake is van (uitzonderlijk en/of potentieel) toptalent en dat er geen andere organisatorische mogelijkheden zijn voor deelname van de betreffende leerling aan een dergelijk trainings-, ontwikkelings- of coachingsprogramma dan een aanpassing van het onderwijsprogramma.

In de afweging van belangen weegt zwaar dat de schoolontwikkeling van de leerling (waarbij geldt dat de leerresultaten als belangrijke graadmeter worden gezien) niet mag lijden onder deelvrijstelling (aanpassing van het onderwijsprogramma) als middel om topsport te beoefenen of toptalent verder te ontwikkelen.

Per schooljaar worden structurele afspraken gemaakt die gedurende het schooljaar worden geëvalueerd en zo nodig worden bijgesteld. Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd en gearhiveerd in het leerlingdossier. De groepsleerkracht van de betreffende leerling is verantwoordelijk voor het (alternatieve) onderwijsprogramma van de leerling en dus voor de documentatie, zodat aantoonbaar is welke onderwijsactiviteiten zijn aangeboden (in verband met verantwoording aan de onderwijsinspectie). De intern begeleider kan een rol spelen in het monitoren van de leerontwikkeling, in het adviseren van de leerkracht en in het adviseren van de directeur.

Welke leerlingen komen in aanmerking?

Dit beleid geldt voor leerlingen die behoren tot de categorie (potentiële) toptalenten op het gebied van sport en/of kunst/cultuur.

A. Sporttalenten:

- Een internationaal talent, nationaal talent of belofte (*high potential*);
- Een erkenning door de sportbond als talent (eventueel ondersteuning door het Olympisch Netwerk);
- Status 'topsport' of 'toptalent' vanuit sportkoepel of professionele sportorganisatie (zoals profclub);
- Op andere wijze aannemelijk en overtuigend gemaakt dat er sprake is van (potentieel) toptalent.

B. Kunst/cultuurtalenten

- Omdat er geen landelijke normeringen bestaan voor kunst/cultuurtalenten zal op enige wijze aannemelijk en overtuigend moeten worden gemaakt dat er sprake is van (potentieel) toptalent.
- Deelname aan en/of optredens in onder andere (nationale en/of internationale) musicals, televisieseries, bioscoopfilms, muziekconcoursen en dergelijken kan worden gezien als belangrijke indicator voor talent op het gebied van kunst/cultuur.
- Uitnodigingen voor bijvoorbeeld deelname aan een (nationale of internationale) masterclass kunnen ook worden gezien als belangrijke indicator.

Overige voorwaarden

- De data en tijden van afwezigheid dienen in principe aan het begin van het schooljaar c.q. kalenderjaar door de ouders aan de school te worden doorgegeven.
- De ouders leveren een bewijs waaruit blijkt dat er toestemming is van de arbeidsinspectie (indien van toepassing, bijvoorbeeld wanneer een kind meespeelt in een theaterproductie).
- De volgende evenementen komen in aanmerking voor een vrijstelling aan het vastgestelde onderwijsprogramma:
  - Deelname aan muziekconcoursen met een nationaal of internationaal karakter;
  - Deelname aan film gemaakt voor de Nederlandse bioscoop;
  - Deelname aan televisiedrama, televisieseries, eindrondes talentenjachten of daarmee vergelijkbare programma's die op het landelijk net worden uitgezonden;
  - Optreden in musicals en theaterproducties met een nationaal karakter.

De volgende evenementen komen niet in aanmerking voor een vrijstelling:

- Deelname aan reclamespotjes;
- Modellenwerk.

Procedure

- De ouder/verzorger van de leerling dient een schriftelijk verzoek in bij de directie van de school, minimaal zes weken voor de gewenste ingangsdatum van de beoogde deelvrijstelling (aanpassing van het onderwijsaanbod). Het verzoek is voorzien van een schriftelijke onderbouwing vanuit en namens de vereniging, club of organisatie ter bevestiging dat er inderdaad sprake is van (potentieel) toptalent.
- De directeur maakt een afweging van de belangen, indien gewenst en mogelijk in overleg met de leerkracht(en) en/of intern begeleider(s) en/of het managementteam. De directeur kan eventueel een onafhankelijk advies vragen aan de leerplichtambtenaar.
- De directeur beoordeelt de aanvraag binnen zes weken.
- De directeur informeert de aanvrager en de leerkracht(en) van het kind schriftelijk en onderbouwd over de beslissing om de aanvraag wel of niet te honoreren.
- Bij een positief besluit maakt de school (de leerkracht in overleg met de intern begeleider) een plan van aanpak voor het aangepaste onderwijsprogramma. Dit plan van aanpak wordt opgenomen in het leerlingdossier. Het alternatieve onderwijsaanbod kan (deels) online worden uitgevoerd, kan instructie en/of verwerkingsopdrachten bevatten en wordt (eventueel op afspraak) begeleid door een leerkracht.
- De school sluit een schriftelijke overeenkomst met de ouders/leerling over de gemaakte afspraken.
- De school stemt af met de onderwijsinspectie hoe zij hierover geïnformeerd wil worden.

Rol van de leerplichtambtenaar

De leerplichtambtenaar kan op grond van de leerplichtwet geen vrijstelling verlenen voor toptalenten. De leerplichtambtenaar kan school, indien gewenst, adviseren bij het (door)ontwikkelen van beleid voor toptalenten. Wanneer de leerling zich niet houdt aan het afgesproken onderwijsprogramma doet school melding van ongeoorloofd schoolverzuim en neemt de leerplichtambtenaar de verzuimmelding in behandeling.

Topsport Talentschool

Om topsport te kunnen combineren met onderwijs wordt topsporters in het voortgezet onderwijs geadviseerd gebruik te maken van een Topsport Talentschool (voorheen LOOT-school). Op deze school is sport in het onderwijsprogramma geïntegreerd. In de schooladviesgesprekken voor het voortgezet onderwijs kan hiernaar worden verwezen.

De arbeidsinspectie

De Nederlandse arbeidsinspectie stelt eisen om een ontheffing voor talenten, kunst en cultuur te verlenen. Deze eisen zijn in het kort:

- Voor één en hetzelfde kind kan, tot het kind 7 jaar is, elk jaar vier keer en bij serieproducties acht keer een ontheffing worden verleend. Kinderen moeten zowel voor, tijdens als na de voorstelling door een deskundige worden begeleid. Per dag mag maximaal vier uur worden gewerkt tussen 08.00 uur en 19.00 uur.
- Voor kinderen tussen 7 en 13 jaar kan de Arbeidsinspectie een ontheffing verlenen voor maximaal 12 optredens per jaar. Een kind mag hooguit 3 keer in één week aan een uitvoering meewerken. Zowel voor, tijdens en na de uitvoering moeten de kinderen door een deskundige worden begeleid. Er mag tussen 08.00 uur en 23.00 uur maximaal 4 uur gewerkt worden.
- Alleen wanneer het gaat om serieproducties kan een ontheffing voor 24 optredens per jaar worden verleend. Het kind mag dan niet meer dan 7 uur per dag en 12 uur per week werken. Het kind mag tot uiterlijk 23.00 uur optreden en moet daarna minimaal 14 uur rust hebben.

In een voorkomend geval geldt dat de verantwoordelijkheid vanuit het bevoegd gezag (de school) uitsluitend de toestemming voor het verlof en het aanbod van een alternatief onderwijsprogramma voor de betreffende uren/dagen betreft. De ouders zijn vanuit hun rol verantwoordelijk en aansprakelijk voor de praktische invulling binnen de wettelijke kaders, waaronder toezicht op de voorwaarden (zoals het aantal uren dat gewerkt mag worden en de begeleiding van het kind).

Bezwaar

De Algemene wet bestuursrecht (Awb) geeft belanghebbenden (in de praktijk de ouders/verzorgers) de mogelijkheid om bezwaar te maken bij het bestuursorgaan dat de beslissing om een aanvraag voor buitengewoon verlof of een verzoek voor aanpassing van het onderwijsprogramma (in het kader van toptalent) heeft genomen. Na eventuele afwijzing van het bezwaar is er beroep mogelijk bij de rechtbank (sector bestuursrecht). Tegen besluiten die worden genomen door de directeur, bijvoorbeeld over vrijstelling van schoolbezoek, kan bij hem bezwaar worden gemaakt. Bij afwijzing staat beroep open bij de rechtbank, sector bestuursrecht. Klachten over een leerplichtambtenaar kunnen worden ingediend bij de gemeente 's-Hertogenbosch.

Ed Verhage | directeur a.i. KC Het IJzeren Kind, september 2020

Vastgesteld met instemming van de OMR d.d. 14-01-2021